

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1572 usque ad annum 1581

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1772

VD18 90118642

§. 91. Cardinalis Commendonus in comitiis auditus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67232)

Sæcul. XVI.
A. C. 1573.

fidei Catholicæ desertores in Polonia stabilitis subjicere, nec contra eos pænis, ac suppliciis agere posset, quinimo cuilibet liberum sit, quamcunque is opinionem voluerit, tueri, ac pro suo arbitrio cultum, dummodo honestum, Deo tribuere valeat. Verum Gnesnensis Archiepiscopus Cleri, ac Senatus princeps, necnon ceteri omnes Senatores Catholici temerario huic petito acriter sese opponebant, declarantes, nihil se quidem contra Evangelicorum libertatem facturos, imo potius omnia passuros, quam ut ob eam causam ad bellum civile deveniretur: sed iidem periculum subesse demonstrabant, si concessa conscientiarum promiscua libertate, etiam publicis edictis firmata, porta sectis, & omnis generis monstris opinionibus aperiretur.

§. XCI.

*Cardinalis Commendonus in comitiis
auditus.*

*Thu. l. 56.
p. 952.
Gratian in
vita Com-
mend. l. 4.
c. 10.*

Cum ejusmodi contentiones rem in longius protraherent, metusque esset, ne ob nimiam dilationem Nobilitas sumptibus hanc in rem faciendis, necnon longioris moræ tædio gravata interim dilaberetur, hinc Montlucus tandem obtinuit, ut præprimis Legati audirentur, ex quibus prior verba fecerat

cerat Boruffiæ Ducis Orator; hæc enim prærogativa eidem competebat, eo quod hujus regni beneficiarius cliens esset: eo autem suam orationem absolvente Cardinalis Commendonus excipiebatur, ad cujus ædes tres Episcopi, totidemque Senatores Laici deputabantur, qui illum unacum præcipuis ex Nobilitate Polona comitantes singulari honore afficiebant: quamprimum igitur Commendonus advenerat, mox sedem sibi destinatam medius inter Gnesnensem, & Cracoviensem Episcopos occupans Pontificis literas Senatui porrigebat, quibus perlectis orationem suam exorsus tanta rationum gravitate, ac verborum vehementia contra hæreticas factiones declamabat, ut Protestantium Procerum plures illum nonnunquam interrompere molirentur. Tandem Pontificis nomine Polonos hortabatur, ut ejusmodi Regem eligerent, qui Catholicæ Religionis studiosus efræni hæreticorum licentiæ habenas non laxaret, sed potius auctoritatem Ecclesiæ tueretur, qua eversa simul etiam regni fundamenta collabi necesse esset.

„Id, addebat Cardinalis, de insigni vestra prudentia, & æquanimitate in hac maxima rerum consultatione spero, sumpto ex eo augurio, quod cum in

K 4

„li-

Sæcul. XVI.

A.C. 1573.

Sæcul. XVI. „libero regno nati Rege tamdiu carue-
A.C. 1573 „rint, silentibus Regis morte legibus,
 „omnes tamen ex lege vixerint, & sua
 „cuique voluntas, studium, & in pa-
 „triam charitas pro lege fuerit, adeo,
 „ut in tot nobilium, & militarium ho-
 „minum millibus nullus tumultus, nul-
 „la vis, nullæ seditionum turbæ exti-
 „terint; ea igitur animorum tranquilli-
 „tas, & consensio, quæ inter vos vi-
 „get, spem facit, fore, ut eum in Re-
 „gem eligatis, qui eandem etiam in
 „religione pacem, & unionem sectetur,
 „& Christi exemplum, ac præceptum
 „amplectatur, qui est pax nostra, &
 „qui facit utraque unum, per crucem
 „interficiens inimicitias in semetipso, &
 „& dissidentes reconcilians in uno cor-
 „pore Deo, ut ipsi occurramus omnes
 „in unitate fidei, & agnitione filii Dei,
 „& per ipsum habeamus accessum in
 „uno Spiritu ad Patrem.

Attamen Sandomirensis Palatinus
 Legatum perorantem præ ceteris vehe-
 mentius interrumpens ajebat: „Legati
 „potestatem excedis, tibi que Consilia-
 „riorum, Senatorumque authoritatem
 „arrogas, hinc precamur te, ut de rebus,
 „quæ nos concernunt, deliberandi li-
 „bertatem nobis gratiose relinquere
 „velis: minus vero in re aliena sis cu-
 „riosus, ac nostram agendi rationem
 „car-

„carpere desinas; te enim alienigenam
 „esse cogita, ac unice Pontificis man-
 „data, si quæ tibi commissa sunt, exe-
 „cutioni dare sollicitus existas. „

Sæcul. XVI.
 A.C. 1573

Ad hæc Palatini verba Senatores
 una omnes sese erigebant, cunctique
 Nobiles, qui rursus ad eos convenerant,
 tanta indignatione erant commoti, ut
 in crebras injurias, minasque contra
 hæreticos erumperent: quinimo Co-
 thevicus, & Laszkus e suo loco exce-
 dentes gladium stringere parabant, ad
 eo, ut abs dubio ingens suscitatus fuisset
 tumultus, nisi Palatinus suam dicen-
 di libertatem inhibuisset, ac Legatus se-
 reno vultu signum dextera dedisset, pe-
 tens, ut sibi modicum differendi spatium
 indulgeretur, quo obtento, cunctisque su-
 as sedes repetentibus Commendonus ad
 Palatinum conversus, eundem his verbis
 subridens alloquebatur: „Quis sim, &
 „quæ mei sint officii, haud ignoro, eaque
 „opere expleo, quæ mei muneris esse
 „dicis; nam jussa mihi a Pontifice de-
 „mandata exequor, certusque existo,
 „quod ipse non modo sollicitus sit de
 „Regis electione, quam nunc facere co-
 „gitatis, sed etiam de vestra salute, ac
 „tranquillitate totius regni, quod for-
 „tuna, & gloria præstantissimum red-
 „dere satagit. Ceterum non te solum
 „impræsentiarum alloquor, sed verba

K 5

„mea

Sæcul. XVI. „mea ad totum hunc confessum dirigo:
A C 1573 „equidem non sum Senator, aut nec
 „te esse Senatam recordare.„ His
 præmissis Commendonus orationem suam cum tanta verborum concinnitate, animique serenitate prosequatur, ut de iis, quæ proferre parabat, ne unicum quidem verbum excideret. Postea Gnesnensis Archiepiscopus nominatius confessus summo Pontifici, & Legato gratias rependit ob ingentem sollicitudinem, qua pacem, & Poloniæ salutem promovere satagerent, demum Legato fidem dabat, quod Senatus salutaria hæc consilia exequi intentus foret. His ita peractis Commendonus secessit, eumque totus Senatus Sandomiriæ Palatino, & quibusdam aliis hæreticis Proceribus exceptis, usque ad suum Palatium comitabatur.

§. XCII.

*Cæsaris Orator ad colloquium admissus.**Thu. l. 56.*

Altera die Cæsareus Orator nomine Guilielmus Ursinus Rosebergius supremus Bohemiæ Burgravius ad colloquium admittebatur, cui a Cæsare adjungebatur Andreas Dudithius, legationis utique princeps futurus, si ut in pristina apud Cæsarem gratia, sic in Majorum religione perseverasset: cum vero Austriacæ Domui addictissimus esset,